

tíðindablaðið

söslalúrin

Postsmoga 76,
3800 Argir,
telefon 11820

Útgevandi: p/f söslalúrin

Fyrirtaksstjóri og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)

Blaðfólk: Hogni Djurhuus, Dagný Joensen, Jóhann Mortensen og Jan Müller

Lýsingar: Árni Joensen

Uppseting: p/f söslalúrin. Prent: p/f pressan 1981

Rektaraskandalan

oddagrein

BORGARLIGA alternativíð er sum ikki einaferð komið upp í rasshaft. Hesaferð er tað av eini rektarasetan á nýggja studentaskúlanum í Eysturoy.

EFTIR HVAT ið er upplýst eru fyra umsóknarar til hetta starvið. Teir eru okkum kunnugt allir heiðurligir og vælumtóktrir samfundsborgarar, ið røkja síni dagligu störv fyrirmyndarlaga. Men samstundis er upplýst av landsstýrinum, at bert teir tveir lúka tær treytir, ið settar vórðu í lýsingina.

SOSTATT SKULDI valið verið einfalt hjá landsstýrinum nevniliga at setta tann, ið hevði bestu prógvini og størsti erfaringsarnar bæði sum undirvisari og við umsiting.

TRUPULLEIKIN við hesum er bert tann, at ovasta umsitingarlaga ráðið, landsskúlaráðið sjálvt hevur tikið grundarlagið undan eini slíkari manngongd við at víðgera umsóknirnar, sum um eingin lýsing hevði verið til. Hetta vísir fyrri tað fyrsta, at leiðslan í ráðnum er fullkomuliga ódugnalig til sitt starv. Vit kunnu leggja aftur at, at hetta undrar okkum ikki við tí kunnleika vit hava til skúlapolitiska virksemd hjá formanninum í ráðnum, Jákupi Mortensen. Hansara høvuðskvalifikatión til formannsstarvið er, at hann var firtin tí hann ikki slapp í tann sess, sum Eilíf Samuelsen situr í í dag nakað sum vit bert kunnu vera takksom fyrri!

VIÐ SÍNI hópisleysu innstilling, sum jú í roynd og veru eingin innstilling er, hevur landsskúlaráðið givið umsóknararnar upp fyrri skutin úti í Tinganesi.

ÚRSLITÍÐ hevur verið hareftir!

EIN SUGGA av rossahandlum, klandri, intrigum og smálígari borgarligari togtugan um bein, titlar og fyrimunir til Per og Pól. Ongantið hevur nakað mál so týðiliga sýnt, hvussu lítið hetta stýrið leggur í sakligheit og vanliga skiljala málsviðgerð. Málið, alt sum tað er, prógvar at undir hesum stýrinum ættlar í hvussu so er ein partur av samgonguni, at em-

bætismenn skulu setast eftir politiskum liti og ikki eftir kvalifikatiónum.

TÁ VIT NEVNA kvalifikatiónir skulu vit undirstrika, at vit ikki ivast í kvalifikatiónunum hjá Petur Martin Rasmussen og Jens Marius Dalsgaard til teirra dagliga yrki — tvørturímóti. Teir eru báðir sera vælútbúinir menn, ið nýta stóra virðing millum manna — teir lúka bara ikki tær treytir, sum landsstýrið sjálvt hevur sett í rektaralýsingina.

TAPARIN í hesum innanhýsis borgarliga klandri er, sum altíð tá ið teir alternativu fara upp at bítast, tey óseku. Tað vil siga teir komandi næmingarnir og tann skúli, sum skal hýsa teimum. Ein og hvør við bert litlum kunnleika til skúlaumsiting veit, at komandi rektarin ikki hevur ein verðsins tjans at fáa skúlan at koyra, sum hann skal, til tíðina. Komandi rektarin skal fáa hólina í toluligan stand, leggja skema, søkja eftir lærarum og seta lærarar, sum helst allir verða útlendingar og tí verða honum til litla umsitingarlaga hjálp í fyrstani. Hann skal harnæst skaffa pening, tí einki er sett av á figgjarættlanini. Hann skal skaffa útgerð, bókur, skipa fyrri næmingaflutningi, hava samrøður við komandi næmingar, samráðast við fyrisingina. Hann skal skaffa leysar tímalærarar (kanska tað torførasta arbeiðið — aftan á himmalbrævið frá lógmanni og skarnbyttarnar í Dagblaðnum fara embætismenn og studentaskúlalærarar at betakka seg fyrri at taka tímar í Gøtu). Og hann skal, neyðar maður, loysa nógvar nógvar aðrar uppgávur.

TÍ ER umráðandi, at tann umsóknari, ið bæði uppfyllir tær undirvísingarlugu og tær fyrisingarlugu treytirnar verður settur, og mæla vit til, at honum verður veitt umsitingarlaga hjálp frá fyrsta degi.

SO HAVA hann og skúlin kanska ein møguleika at koma so toluliga snikkasleysir undan fyrsta árinum og skal tað, vera okkara vón at vit hóast eitt ódugnaligt stýri í Tinganesi og ein ónýtiligan formann í landsskúlaráðnum kunnu fáa ein góðan skúla í Eysturoy, sum kann verða tí ungdómi, ið har skal nema kunnleika og búnað, til gagn og gleði.

Framburður og afturhald

1. Tvær kósir

Í øllum politikki eru tvey høvuðssjónarmið, tvær høvuðsstrembanir, tvær kósir. Önnur kósir er fyrri framburði, fyrri betri materiellum og mentunarligum livi hjá fjøldini og imóti órætti og ójavnaði. Hin kósir er afturhald, t.e. viljin til at varðveita samfelagið, sum tað er — við órætti og ójavnaði. Afturhaldsfólk vilja stundum ganga við til sosialar ábøtur, men tey ganga ongantið við til samfelagsbroytingar, sum nerva teirra framhjárættindi. Soleiðis kann høvuðsmunurin millum hesar báðar kósirnar definera soleiðis 1) Tey, sum vilja avtaka framhjárættindi, og 2) Tey, sum vilja varðveita framhjárættindi.

2. Rákið í dag

Styrkilutfallið millum hesar báðar kósir, hesi bæði høvuðsrákin í farnum tíðum kann avlesast í søguni um klassastriðið ella staettastríðið, t.d. stríðið millum yvir- og undirklassan, millum góðseigarar og bøndur, millum kapitalistar og arbeiðsfólk. Í dag sær stóðan soleiðis út á heimsins politiska palli: Fyri framburði eru: 1) Tey sosialistisku londini, 2)

vinstrakreftirnar um allan heim, og 3) tær tjóðskaparligu frælsisrørslurnar í tí kúgaða («triðja») heiminum. Fyri afturhaldskósini er stutt sagt gomul og nýggj imperialisma. Hesar kreftir eru: 1) USA-kapitalurin og ríkisstjórn hansara, 2) heimskapitalurin og allir hansara borgarligu flokkar, og 3) fascistisk og rasistisk lond og rørslur.

3. Stóðan til kriggi og frið er royndarsteinurin

Fyri friði eru tey sosialistisku londini og allir heimsins vinstrahallu flokkar og rørslur. Í ST, á fundum, í bløðum og bókum arbeidda heimsins vinstrahallu framburðsfólk fyrri at varðveita friðin og forða krignum. At kalla øll heimsins listafólk eru vinstrahall og fyrri friði. Hinvegin siggja vit, at høgakreftirnar, kapitalurin, afturhaldið alla staðni fyrireyra kriggi og ger kriggi. Krigsfyreirkingin er øgilig og altumfatandi: hvør kiosk er full av amerikanskari krigspropagandu, og tann sakleysi hyggjarin kann ikki lata upp fyrri sjónvarpinum uttan at fáa ein vátan amerikanskan vott av morði og mori og harðskapsdyrkan. Og har, sum kriggi er, er tað allastaðni tær kapitalistisku afturhaldskreftirnar, sum kriggjast móti tí kúgaða fólknum: Israel móti folk-

inum í Libanon, USA-sett stýri móti fólknum í El Salvador og øðrum londum í Latinamerika, hvitir rasistar (stuðlaðir av NATO) móti fólknum í Suðrafrika, Bretland móti fólknum í Írlandi, Bretland móti Argentina fyrri at verja gamalt tjóvagoðs, osfr. Og allastaðni hómost skonin á USA-vápnakapitalistunum aftanfyrri: teir vinna feitan profitt av, at onnur pinast og doyggja.

4. Afturhaldið uttan gekkaskort — og við gekkaskorti

Fyrr í tíðini smæddist yvirklassin ikki við at reiggja koyrilin. Frá Spiskasteini til kontrabók og frá brennivinsjórð til returkommisjón er kapitalismunur søga ein søga um kúgan og eyðrøining, um tær og sveitta og blóð. Nú á døgum líkast kapitalistarnir fólk (hava eisini Fólkaflokk!). Men kúganin og manipuleringin eru bara fjaldar. Nú gongur tað ikki longur, at kapitalisturin fer á básin eftir kúnni hjá teirri fátæku einkjuni, tí hon ikki orkaði at betala í handlinum. Nú ber slíkt ikki so væl til opinlyst longur, tí arbeiðaraflokkarnir og fakfeløgini hava ment seg so frægt. Men peningavaldið er kortini tað sama í einum ella øðrum hami, bæði her heima hjá okkum og burturi í øðrum londum.

Framhald á síðu 9

Hell Drivers — góð ferðslutrygd

Tað var ein áhugaverdur tíðindastubbi, sum Dag skriveði í Tíðindablaðnum Sosialinum seinasta leygardag um Hell Drivers, sum skulu koma til Føroya á vitjan at visa kynstur sitt at koyra bil og annað.

Dag, skrivur: At enda spurdu vit Olivur Næs, formann í Ferðslutrygd í Føroyum. Olivur Næs svarar at teir síðsta summar skrivaðu til allar kommunur í Føroyum um ikki at loyva slíkari sýning í Føroyum tí teir mettu, at hetta kundi elva til, at ungdómurin fer at royna seg í slíkum brøgdum, sum Hell Drivers eru kendir fyrri.

So er tað ein kann spyrja seg sjálvan hvar er tað upplýsingararbeiði, sum hesin stovnur okkara, sokallaða Ferðslutrygd, hevur gjørt og ger í einum máli sum hesum. Hvar eru undirbygdur pástandirnir um at hetta oyðileggur

føroyski ungdómurin skal taka skaða av at siggja tilílikar artistar koyra bil er ørvitist frá Ráðnum fyrri Ferðslutrygd. Eg haldi, at Ráðið fyrri Ferðslutrygd, sum er ein sovið stovnur og brúkar ungdómurin í hesi sök. Teir vilja sáa misálit í ungdómurin fyrri at standa seg væl í pressu og talu.

Hvat um vit fortaldu fyrri ungdómurin hvussu nógvar tímar, dagar og ár liggja aftan fyrri hesum koyrikynstrum. Personlig timing, ferð, avmáld tyngd, flytan av tyngdarpunkt. Tyngdin á bilinum og teimum sum sita í bilinum og teimum, sum standa á honum, fastlasan av differentiali og teir koyra við 27 km.

Eg má siga fyrri meg, at eg var so heppin at siggja hesar artistar koyra síðsta summar her í Føroyum. Tað var serliga eitt ein beit merki, og tað var, at tey ávaraðu móti, at onnur

okkara ungdóm. At fórru at royna tað sama í vegum og aðrastaðni. Tí hetta kann eingin gera uttan nógva venjing. Somuleiðis greiddu tey frá týðninginum av at nýta fallhjálmtá koyrt verður í bili og á motorsúkklu. Eisini greiddu tey frá, hvussu ansin ein skal vera við motorakfari sinum. Hóast eg sjálvur havi koyrt bil í 10 ár helt eg meg læra nógva av teimum.

Hesin sokallaði Ferðslutrygdarstovnur skuldi heldur vist ungdómurin álit til álit skapar trivna og sjálvsálit heldur enn at seta ungdómurin í eitt glasbúr har sera ótrygt er at búgva. Føroyski ungdómurin hoyrir mangt í pressu og talu um vandan uttanfrá og ofta bert fyrri at ræða. Nei geivið heldur føroyska ungdómurin álit, so slepst í mongum førum undan hesum tvætlinum av útendskt árin av ymiskum slag. EK.